

Täysistunto

Tiistai 29.11.2016 klo 14.01—18.29

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 220/2016 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 15/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

17.18 **Katja Taimela sd:** Arvoisa herra puhemies! Suomessa on paljon ongelmia rakentamisen laadussa. Kosteus- ja homeongelmista sairastuneita ihmisiä on yhä enemmän. Rakennusten energiatehokkuuden eteen on tehtävä edelleen sinnikkäästi töitä. Energiatehokkuutta nostamalla rakennuksen koko elinkaaren ajalta voimme sekä saavuttaa ilmastotavoitteita että säästää rahaa ja luonnonvaroja. Rakennusterveyden ja energiatehokkuuden ei tarvitse eivätkä ne saa olla vastakkain.

Arvoisa herra puhemies! Muun muassa edellä olevan perusteella tässä toisessa käsittelyssä teen tähän hallituksen maankäyttö- ja rakennuslakiin seuraavanlaisen, vastalauseen 1 mukaisen lausumaesityksen: "Eduskunta edellyttää, että Suomen rakennuskannan energiatehokkuusvaatimusten saavuttamista seurataan ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin, jos tavoitteet eivät täyty. Päästövähennystavoitteiden ja rakennuskannan energiatehokkuudelle asetettavien vaatimusten tulee vastata vaativuudeltaan toisiaan ja niiden on aidosti vähennettävä päästöjä rakennuksen koko elinkaaren ajalta."

17.19 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Taimelan tekemää lausumaesitystä.

Siihen keskusteluun, mitä eduskunta kävi tästä asiasta ensimmäisessä käsittelyssä, haluan vielä lisätä sen, että tämä käsite "nollaenergiarakentaminen" antaa hiukan väärän kuvan siitä, mitä hallituksen esitys tarkoittaa. Sehän ei itse asiassa asuntojen osalta tiukenna energiamääräystasoa nykyisestä, toimistorakennusten osalta hiukan. Pari viikkoa sitten Talotekniikka-lehdessä kaksi Aalto-yliopiston professoria ja yksi tutkija arvostelivat nimenomaan kunnianhimon puutteesta tätä hallituksen esitystä ja totesivat, että esimerkiksi Tanskassa vaatimustaso on jo nyt paljon tiukempi ja kuitenkin se ulkoilman lämpötila, johon sitten tätä rakennuksen energiankulutusta verrataan, on siinä tanskalaisessa laskentatavassa vain vähän yli 2 astetta lämpimämpi kuin Suomen vertailussa. Eli se Tanskan tiukempi vaatimustaso on todellisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2016 vp

Meillä Suomessahan rakennusten energiatehokkuutta ja yleensäkin energiatehokkuutta helposti monet leimaavat vain kustannusten kasvattamiseksi, mutta kuitenkin jo vuonna 2012 todettiin, että uudisrakennuksissa kustannustehokkainta eli siis kokonaiskustannusten kannalta edullisinta olisi ollut 7 prosenttia nykyistä vaatimustasoa tiukempi vaatimustaso. Eli tältäkään pohjalta se kunnianhimottomuus, mitä hallituksen esitys tarkoittaa, ei ole perusteltua. Sen takia onkin tärkeätä, että tämän esityksen todellisia vaikutuksia sitten (Puhemies koputtaa) tosielämässä seurataan.

17.21 Anders Adlercreutz r: Värderade talman! Energiamuotokertoimet ohjaavat voimakkaasti rakentamista. Tilanteessa, jossa energiantuotantojärjestelmä on voimakkaassa murroksessa, tulee olla varovainen sovellettaessa kertoimia, joiden keskinäinen ero on suuri. Nyt esitetyt kertoimet eivät kuvaa tämänhetkistä päästötilannetta, ja ne ohjaavat teknisiin järjestelmiin, jotka vaikeuttavat muun muassa älyratkaisujen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Kun rakennamme 50:ksi, toivottavasti 100 vuodeksi, ohjaavaa ei tulisi olla 15 vuoden takainen käsitys energialähteen päästöistä. On myös syytä huomata, että esimerkiksi vesi- tai tuulivoimalla lämmitetyn talon tulee näiden kertoimien mukaan olla 2,5 kertaa niin energiatehokas kuin hiilellä lämmitettävän. Se ei liene tarkoituksenmukaista.

Tulevan kehityksen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista pienentää energiamuotokertoimien keskinäisiä eroja. Suomalaisen lainsäädännön tulisi, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, tulkita EU-direktiivejä mahdollisimman väljästi. Lakiesityksessä näin ei toimita. Lähes nollarakentamista ohjaavassa direktiivissä rajataan vaatimuksista pois rakennukset, joiden lämmitettävä hyötyala on alle 50 neliötä. Tässä lakiesityksessä sovelletaan 50 kerrosneliömetrin rajaa. Tämä eroavaisuus tulee korjata. Nykyinen tulkinta tekee nimitäin tietyntyyppiset ekorakentamisen ratkaisumallit mahdottomaksi.

Lakiesityksessä on esitetty energiatehokkuusvaatimusten täyttymisen toteamiseksi vaihtoehtoinen menettely, joka perustuu rakenteelliseen energiatehokkuuteen. Se edellyttää merkittäviä tiukennuksia U-arvoihin ja korkeaa hyötysuhdetta lämmöntalteenottokoneistolta. U-arvojen tiukentamisen on Tampereen teknillisen yliopiston tutkimusten mukaan todettu lisäävän kosteusriskejä. Lämmöntalteenottokoneiston hyötysuhteen nostaminen vie puolestaan kohti teknisiä ratkaisuja, joiden on todettu lisäävän kosteusrasitusta sisäilmassa. Tätä vaihtoehtoista menettelyä ei tulisi ottaa käyttöön ilman tarkempia tutkimuksia. Valtioneuvoston tulisi ottaa nämä näkökulmat huomioon.

Edellä olevan perusteella ehdotan, että hyväksytään seuraava lausuma:

"Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ottaa huomioon energiakertoimia vahvasti ohjaavan vaikutuksen ja tähän liittyvät ongelmat ja pienentää niiden keskinäisiä eroja muun muassa älyratkaisujen käyttöönoton helpottamiseksi. Suomalaisen lainsäädännön tulisi, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, tulkita EU-direktiivejä mahdollisimman väljästi. Lisäksi lakiesityksen sallima vaihtoehtoinen energiatehokkuusvaatimusten täyttymisen toteamistapa edellyttää tarkempia tutkimuksia."

17.24 Joakim Strand r: Värderade talman! Pidemmittä puheitta kannatan edustaja Adlercreutzin tekemää lausumaehdotusta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.